

Utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse årsbokslut 2025 (långversion)

Ordförande: Hampe Klein

Förvaltningschef: Eva Wetterstrand

Innehållsförteckning

1 Viktiga händelser under 2025	3
2 Ekonomisk uppföljning.....	4
3 Prognossäkerhet	6
4 Mål och måluppfyllelse.....	7
5 Verksamhetsuppföljning	20
6 Uppföljning av privata utförare	34
7 Internkontroll	35
8 Personaluppföljning	36
9 Målbilaga	38
10 Bilaga över strategiska nyckeltal	43
11 Bilaga Internkontroll	47
12 Ekonomiska bilagor - egen regi, per verksamhetsområde	48

I Viktiga händelser under 2025

- Kommunens tillväxt i volym vad gäller barn och elever avstannade, eller var endast marginell vilket påverkade både fristående och kommunalt drivna förskolor och skolor
- Hösten 2025 utökades Internationella Engelska Skolan (IES) till årskurser F-8, för att sedan erbjuda F-9 det kommande året.
- Cedergrenska koncernen fortsätter att driva Täljöskolan i Fredsborgsskolans lokaler, planerad som F-6 skola i annan fastighet i Täljöviken med preliminär flytt och öppning 2027/2028 beroende på möjligheter att nyttja fastighet.
- Grundskolan i egen regi uppvisade ett överskott på platser och har löpande arbetat för att hantera kapaciteten med anpassningar av organisation och bemanning. Skolenkäten uppvisade ett kraftigt förbättrat resultat för grundskolan inom samtliga områden trygghet, trivsel och nöjdhet bland elever, vårdnadshavare och medarbetare.
- Även resultaten i Storstockholm gymnasieenkät för år 3 gällande Österåker Gymnasium visar på goda resultat. Som framgångsfaktorer finns den trygga miljö som ökat till 94 procent vilket är över snittet i Stockholms län.
- Drygt 20 nya regeringsförslag som rör utbildningsområdet kom under året, och som trätt i kraft från 2025 och framåt. Bland annat innebär förslagen ett utökat ansvar för rektorer för skolans säkerhet.
- Gymnasieskolans högskoleförberedande årskurs 1 gick in på det nya systemet vad gäller betygssättning, i huvudsak en återgång till att erhålla slutbetyg efter avslutad årskurs 3.
- Österåkers gymnasium ÖG utökade sina lokaler per HT2025 med nyrenoverad byggnad kallad Hästskon, och genomförde en mäsas kallad Framtidsmässan den 5 november i samarbete med Skärgårdsgymnasiet och Näringsliv & Arbetsmarknad inför gymnasievalet.
- Måltidsenheten genomförde ett antal större upphandlingar av livsmedel i samarbete med STONO (Stockholm Nordost kommuner).
- Beslut om åtgärder för ökad säkerhet genomförs i form av uppsättande av kameror inomhus på högstadieskolor och Österåker gymnasium i egen regi samt utbildning av skolans medarbetare i hantering av hot och våld i olika former.
- Förstudie genomfördes av modellen Backa Barnet för förebyggande arbete inom kommunens olika förvaltningar där förskola och skola har ett stort ansvar. Beslut att i samverkan med polis och region implementera modellen fattades och start av aktiviteter för införande sker 2026.

2 Ekonomisk uppföljning

2.1 Helårsbokslut

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	70 911	69 296	1 615	67 925
Övriga intäkter	145 813	104 811	41 002	138 215
Generella statsbidrag och utjämnning	249	-	249	2 672
Summa intäkter	216 973	174 107	42 866	
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-678 383	-666 262	-12 121	-667 319
Lokalkostnader	-133 436	-134 217	781	-132 470
Kapitalkostnader	-3 083	-2 921	-162	-2 724
Köp av verksamhet	-729 661	-702 765	-26 896	-695 758
Övriga kostnader	-106 287	-94 841	-11 446	-106 720
Finansiella kostnader	-4	0	-4	0
Jämförelsestörande poster	-31	0	-31	0
Summa kostnader	-1 650 885	-1 601 007	-49 878	-1 604 991
Nämndens nettokostnad	-1 433 912	-1 426 900	-7 012	-1 396 179

Intäkterna för året överstiger budget med 42,9 mnk där avgifterna som erhållits från maxtaxan för barnomsorg uppgår till 1,6 mnkr av överskottet.

Under övriga intäkter summeras intäkter utanför den egna nämnden. Hemkommunen har för året erhållit 12,6 mnkr mer i intäkter, framförallt från statsbidrag samt ersättning för momskompensation. Ersättning från momskompensation uppgår till 3,9 mnkr och återfinns med motsvarande post under köp av verksamhet på kostnadssidan. Avseende statsbidrag så har hemkommunen erhållit drygt 8,9 mnkr mer än budgeterat. Drygt 2 mnkr har erhållits för asylsökande och ej folkbokförda elever från Migrationsverket respektive Skolverket. 6,9 mnkr har erhållits för statsbidraget Kvalitetshöjande åtgärder inom förskola och fördelats ut till fristående enheter och återfinns under posten köp av verksamhet.

För egen regi så överstiger intäkterna budget med 28,4 mnkr. Gällande statsbidrag har egen regi erhållit +16,7 mnkr vilka framförallt återfinns under bidrag som Stärkt likvärdighet (+6,8 mnkr), Personalförstärkning elevhälsa (+2 mnkr), Litteratur (+4,1 mnkr) Kvalitetshöjande åtgärder förskola (+1 mnkr) samt bidrag från arbetsförmedlingen (+0,8 mnkr) Vidare uppgår försäljningsintäkter till 18,3 mnkr jämfört med budgeterat 8,8 mnkr vilket

framförallt beror på att Österåkers Gymnasiums intäkter från andra kommuner felaktigt budgeterades som en intäkt från hemkommunen och inte som en extern intäkt. I tillägg har förskolorna erhållit mer i intäkt än budgeterat för sålda platser.

Under generella statsbidrag återfinns bidraget Skolor mot brott på 249 tkr som kommunen har erhållit. Bidraget fördelades ut till kommunens två gymnasieskolor utifrån antal folkbokförda elever på respektive gymnasieskola.

Grundskolorna i egen regi avviker med 18 mnkr i personalkostnader och visar därför ett motsvarande underskott. Detta avser skolor belägna i skärgårdsmiljö samt skolor nära centralt belägen fristående grundskola.

Drygt 26,9 mnkr har betalas ut till fristående utförare jämfört med budgeterat. Drygt 11 mnkr återfinns på intäktssidan som ersättning momskompensation och statsbidrag.

Slutligen avviker övriga kostnader med 11 mnkr för året. Hemkommunens centrala kostnader avviker med 1,9 mnkr vilket framförallt beror på konsultkostnader för IT-projektet i samband med implementation av nytt barn- och elevregister, benämnt projekt FRAMBER.

3 Prognossäkerhet

3.1 Prognossäkerhet

	Helårsprognos
Januari	0
Februari	-10 000
Mars	-10 000
April	-10 000
Maj	-10 000
Juni	-10 000
Juli	-10 000
Augusti	-10 000
September	-10 000
Oktober	-10 000
November	-10 000
Bokslut per december	-7 012

4 Mål och måluppfyllelse

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Beskrivning och analys

Maximal utveckling för varje barn i förskolor belägna i Österåkers kommun

Tillgången till legitimerade förskollärare är en central kvalitetsfaktor i förskolan, då förskollärare har det formella ansvaret för undervisningen enligt skollagen och förskolans läroplan. Forskning och nationella uppföljningar visar att legitimerade förskollärare har särskild betydelse för att skapa pedagogiska miljöer som stimulerar barns språkutveckling, tidiga matematiska förståelse, sociala samspel och lärande. De bidrar också till att undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Behöriga förskollärare är därmed en grundförutsättning för att alla barn, oavsett bakgrund, ska ges likvärdiga möjligheter till lärande redan i tidig ålder.

Indikatorn mäter andelen heltidstjänster i kommunens förskolor som bemannas med personal som har förskollärarlegitimation. Målsättningen för 2025 är att 36 procent av heltidstjänsterna ska bemannas av legitimerade förskollärare.

Utvecklingen mellan 2023 och 2024 visar en mindre nedgång, från 32 till 31 procent. Kommunen ligger därmed fortsatt under den fastställda målnivån. Den långsiktiga utvecklingen har varit relativt stabil men på en låg nivå, utan någon tydlig ökning under de senaste åren. Prognosen om att nå 36 procent år 2025 förutsätter ett trendbrott, vilket kräver förbättrade förutsättningar för både rekrytering och bibehållande av legitimerade förskollärare under innevarande år.

Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i grundskolor belägna i Österåkers kommun

Utbildningsnämndens övergripande mål är att varje elev i grundskolan ska ges förutsättningar att nå sin fulla potential och uppnå kunskapskraven i alla ämnen. Målnivån är satt till 100 procents måluppfyllelse, vilket uttrycker en tydlig ambition om likvärdighet och hög kvalitet i utbildningen.

Utvecklingen från 2023 till 2024 visar en negativ trend, där andelen elever som uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen minskade med fem procentenheter. Under 2025 har andelen minskat ytterligare och uppgår nu till 71 procent. Resultatet innebär att kommunen fortsatt ligger tydligt under målnivån för perioden och att avståndet till full måluppfyllelse är betydande.

I Skolverkets rapport, *Slutbetyg i grundskolan Våren 2025*, visar den nationella statistiken för slutbetygen i grundskolan våren 2025 samtidigt vissa positiva tendenser. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program har ökat jämfört med föregående år, liksom andelen elever med godkända betyg i majoriteten av de obligatoriska ämnena. Detta indikerar att fler elever når grundläggande kunskapskrav i flera ämnen, vilket är en viktig

förutsättning för att på sikt öka andelen elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen.

Samtidigt är indikatorn mer långtgående än gymnasiebehörighet, eftersom ett enda icke godkänt betyg medför att eleven inte räknas in i måluppfyllelsen. Trots förbättringar i vissa ämnen kvarstår därför en relativt stor andel elever som inte når hela vägen fram. Skillnader kopplade till socioekonomiska förutsättningar, elevsammansättning och skolors förutsättningar har fortsatt stor betydelse för resultaten.

Nationella data visar även att skillnaderna mellan skolor i områden med olika socioekonomiska förutsättningar är betydande, både vad gäller meritvärde och gymnasiebehörighet. Det är rimligt att anta att dessa skillnader i hög grad även påverkar andelen elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Detta understryker vikten av ett kompensatoriskt uppdrag och ett systematiskt arbete med tidiga och riktade stödinsatser.

Utvecklingen gällande indikatorn andelen legitimerade och behöriga lärare är positiv och visar en tydlig ökning, från 69 till 73 procent på ett år. Den positiva utvecklingen inom lärarbehörighet är en viktig framgångsfaktor och ett led i att stärka undervisningens kvalitet på lång sikt. Kommunen närmar sig målnivån och ökningen med fyra procentenheter mellan 2023 och 2024 markerar ett tydligt steg i rätt riktning. Den uppåtgående trenden innebär att kommunen närmar sig rikssnittet, som enligt Skolverkets statistik låg kring 75–78 procent under samma period. I jämförelse med andra kommuner i länet befinner sig kommunen fortfarande något under medelnivån, men gapet har minskat. Prognosen för 2025 visar att kommunen har goda förutsättningar att nå målnivån om 80 procent legitimerade lärare i grundskolan.

Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i gymnasieskolor belägna i Österåkers kommun

Målet är att varje elev ska ges förutsättningar att nå sin fulla potential, vilket innebär att så många som möjligt tar gymnasieexamen inom utsatt tid. Genomströmning i gymnasieskolan mäts i denna analys som andelen elever som tar en gymnasieexamen inom tre år från påbörjad utbildning. Detta är en central indikator för skolans måluppfyllelse och en viktig faktor för ungas framtida etablering på arbetsmarknaden eller vidare studier. Den övergripande målnivån är satt till 100 procent måluppfyllelse, med ett mätbart delmål på 82 procent examinerade elever inom tre år till 2025.

Utvecklingen mellan 2023 och 2024 visade en negativ trend, där andelen elever som tog examen inom tre år minskade från 68 till 66 procent. Utfallet låg därmed under både målnivån och prognosen för perioden. Under 2025 har dock utvecklingen vänt, och andelen gymnasieelever som tar examen inom tre år har ökat till 71 procent. Detta innebär en tydlig förbättring jämfört med föregående år och indikerar att vidtagna insatser haft effekt.

Trots den positiva utvecklingen ligger utfallet fortsatt under den långsiktiga målnivån, vilket innebär att ytterligare åtgärder krävs för att stärka genomströmningen i gymnasieskolan. Centralt i detta arbete är tidig

identifiering av elever i riskzonen för studieavbrott eller förlängd studietid, samt riktade stödinsatser under utbildningens gång.

En viktig del i utvecklingsarbetet är att utöka antalet platser inom gymnasieskolor belägna i i kommunen och att säkerställa ett utbildningsutbud som motsvarar elevernas intressen och arbetsmarknadens behov. Ökad tillgång till attraktiva och relevanta yrkesprogram kan bidra till att fler elever finner en utbildningsväg som upplevs meningsfull och leder till tydliga framtidsutsikter. En ökad andel yrkeselever kan därmed ha en positiv inverkan på genomströmningen, då dessa program ofta kännetecknas av hög motivation och stark koppling till arbetslivet.

Att möta efterfrågan på utbildningsplatser lokalt är också betydelsefullt för att minska risken för studieavbrott kopplade till långa resvägar eller brist på önskade programalternativ. Yrkesprogrammets betydelse har lyfts tydligt på nationell nivå, inte minst mot bakgrund av näringslivets behov av kompetensförsörjning inom flera bristyrken.

Från och med höstterminen 2025 vägs arbetsmarknadens behov in vid planering och dimensionering av gymnasieskolans utbildningsutbud genom en stärkt samverkan mellan kommuner. Detta sker inom ramen för det regionala utbildningsnätverket Storsthlm och syftar till att skapa ett mer ändamålsenligt och långsiktigt hållbart gymnasieutbud, vilket på sikt kan bidra till ökad genomströmning och fler gymnasieelever med examen inom tre år.

Utvecklingen gällande andelen behöriga och legitimerade lärare i kommunens gymnasieskolor är positiv, med en ökning från 88 procent till 90 procent mellan 2023 och 2024. Målnivån för 2025 har redan uppnåtts, vilket är en styrka och bidrar till förutsättningarna för hög kvalitet i undervisningen och stärker kapaciteten för att ge elever det stöd och den undervisning de behöver för att nå kunskapskraven. Lärare med ämnesbehörighet och lärarlegitimation har inte bara djupare kunskaper i sitt ämne, utan också pedagogisk kompetens att anpassa undervisningen efter elevers olika behov och förutsättningar. Det är särskilt betydelsefullt i gymnasieskolan, där undervisningen är mer ämnesfördjupad och kraven på självständigt lärande ökar.

Den höga andelen behöriga lärare innebär också att elever i större utsträckning undervisas av personal med rätt kompetens, vilket forskning visar har en direkt koppling till såväl studiero som betygsresultat och genomströmning.

Bedömning av måluppfyllelse

Maximal utveckling för varje barn i förskolor belägna i Österåkers kommun

Kommunens nivå ligger under rikssnittet när det gäller indikatorn *Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation* som enligt Skolverkets senaste statistik låg runt 40–45 procent (beroende på mätmetod och urval). Detta indikerar att Österåkers kommun, likt flertalet andra kommuner, påverkas av att en nationellt rådande brist på legitimerade förskollärare har snabbt förändrats i och med minskade barnkullar, och ersatts av en viss övertalighet.

Flera faktorer påverkar möjligheten att rekrytera legitimerade förskollärare:

- Tillgång på behöriga förskollärare nationellt, vilket påverkar rekrytering, särskilt i mindre kommuner och landsbygd.
- Konkurrens från närliggande kommuner.
- Pensionsavgångar och personalomsättning som ännu inte har kunnat kompenseras med nyrekrytering.

Förväntan är dock att det kommer att vara lättare att rekrytera förskollärare när huvudmän anpassar sin verksamhet till färre barn. Trots en viss nedgång i andelen legitimerade förskollärare mellan 2023 och 2024, bedöms målet framöver som möjligt att nå.

Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor

Kommunens arbete för att uppnå maximal utveckling och måluppfyllelse i grundskolan visar blandade resultat. Samtidigt som andelen behöriga lärare ökar, har måluppfyllelsen för elever i årskurs 9 tillfälligt försämrats. Vid analys av utvecklingen över tid är det viktigt att beakta förändringar som påverkar jämförbarheten mellan olika år. De nuvarande läroplanerna och kursplanerna i grundskolan samt gällande bestämmelser för betygssättning trädde i kraft läsåret 2022/23. Tidigare var betygskriterierna mer omfattande och detaljerade, vilket innebär att jämförelser av betygsresultat mellan läsåret 2022/23 och senare år och tidigare läsår bör göras med viss försiktighet.

Under perioden med Covid19-pandemin infördes tillfälliga bestämmelser som gav huvudmännen ökade möjligheter att till exempel besluta om fjärr- eller distansundervisning samt att disponera läsåret på ett friare sätt. De nationella proven genomfördes inte i sin helhet under vårterminerna 2020 och 2021, vilket innebar förändrade förutsättningar för betygssättning och bedömning. Dessa omständigheter kan ha påverkat resultaten under dessa år och bör beaktas vid jämförelser över tid.

Det är även viktigt att uppmärksamma att elevgrupper kan vara heterogena över tid. Elever som invandrat till Sverige har, även inom respektive grupp, gått olika lång tid i svensk skola och har skilda förkunskaper med sig från tidigare skolgång. Föräldrarnas utbildningsnivå varierar både mellan elevgrupper och mellan olika år, vilket påverkar elevernas förutsättningar och resultaten. Sammantaget innebär detta att jämförelser mellan läsår behöver göras med hänsyn till förändrade elevsammansättningar. Resultatutvecklingen behöver därmed tolkas med försiktighet, men den negativa trenden i elevernas kunskapsresultat kräver fortsatt fördjupad analys och uppföljning.

När det gäller andelen legitimerade och behöriga lärare närmar sig kommunen i jämförelse med riket nu rikssnittet, utvecklingen ligger i linje med, eller något över, andra kommuner i länet.

Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i gymnasieskolor belägna i Österåkers kommun

Ett övergripande mål för gymnasieskolor belägna i kommunen är att varje elev ska ges likvärdiga möjligheter att nå sin fulla potential, vilket konkretiseras i indikatorn andel elever som tar examen inom tre år. Målet är att alla elever ska

fullfölja sin gymnasieutbildning med godkända resultat – en avgörande faktor för både framtida etablering på arbetsmarknaden och fortsatt studiegång.

Utfallet för 2025 visar att andelen gymnasieelever som tar examen inom tre år uppgår till 71 procent, vilket är i nivå med riksgenomsnittet enligt Skolverkets senaste tillgängliga statistik. Detta innebär en tydlig förbättring jämfört med 2024, då andelen i kommunen uppgick till 66 procent, och indikerar en positiv utveckling av genomströmningen i gymnasieskolan.

Trots förbättringen finns fortsatt behov av att stärka resultaten ytterligare för att närma sig målet om högsta möjliga måluppfyllelse. I jämförelse med vissa andra kommuner i länet finns fortfarande utvecklingspotential. För att ytterligare förbättra resultaten krävs ett samlat och långsiktigt arbete som omfattar systematisk studieuppföljning, tydliga rutiner för tidiga och förebyggande insatser samt fortsatt utveckling av gymnasieskolans utbildningsutbud.

Särskilt viktigt är att öka tillgången till yrkesprogram, som ofta uppvisar hög genomströmning och leder till god etablering på arbetsmarknaden. Ett mer diversifierat och tillgängligt utbildningsutbud kan bidra till att fler elever väljer utbildningsvägar som bättre matchar deras intressen och styrkor, vilket i sin tur ökar sannolikheten för att fler elever fullföljer sin utbildning och når examen inom tre år.

När det gäller indikatorn andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskolan ligger gymnasieskolorna i Österåkers kommun i nivå med eller något över riksgenomsnittet, vilket är positivt. I länsjämförelser står sig kommunen väl.

Åtgärder för måluppfyllelse

Maximal utveckling för varje barn i förskolor belägna i Österåkers kommun

Pedagogcentrum erbjuder fortbildning och riktade insatser till huvudmännen för att stödja utvecklings- och förbättringsarbetet.

Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i grundskolor belägna i Österåkers kommun

Målet är att samtliga elever skall uppnå kunskapskraven i grundskolan, motsvarande minst betyget E i samtliga ämnen. Elevhälsan och Pedagogcentrum stödjer lärare, pedagoger och skolledare i det ständiga arbetet för att säkerställa att alla elever utvecklas så långt de kan utifrån sina individuella förutsättningar.

En avgörande faktor för elevernas måluppfyllelse är undervisningens kvalitet, vilket främst säkerställs genom behöriga, skickliga och engagerade pedagoger. Även här är det långsiktiga målet att samtliga lärare ska vara behöriga. Med start 2025 genomförs IFOUS programmet Rektors Undervisnings-nära Ledarskap RULE för rektorer och biträdande rektorer.

En övergripande åtgärd som genomförs för att konkurrera om behöriga lärare är även här, likt legitimerade förskollärare, att erbjuda verksamhetsförlagd

utbildning (VFU) inom lärarutbildningen vilket administreras genom Utbildningsförvaltningen. Studenterna kommer till största delen från Stockholms och Uppsalas universitet.

Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i gymnasieskolor belägna i Österåkers kommun

Antal platser på Österåkers gymnasium har utökats. Skärgårdsgymnasiet ansökte om att utöka sina yrkesprogram med Hotell- och turismprogrammet, Vård- och omsorgsprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet med inriktningarna VVS och kyl- och värmepumpsteknik för att möta efterfrågan. Man fick avslag från Skolinspektionen på ansökan mot bakgrund av att behov inte kunde påvisas och det generella överskottet på gymnasieplatser i StorStockholm.

Österåkers kommun har sedan hösten 2024 fyra familjestödjare som arbetar i kommunens nya skolsociala team med fokus på att öka den psykiska hälsan, främja en positiv fritid och öka närvaron i skolan hos elever i både den fristående och den kommunala grund- och gymnasieskolan. Målet är att skapa en positiv skolmiljö där eleverna känner sig trygga, trivs och mår bra vilket bidrar till tidiga insatser, ökad uppföljning och mer träffsäkert stöd till elever i riskzonen.

Andelen behöriga lärare är hög och i linje med målet, vilket ger goda förutsättningar för kvalitet i undervisningen. Att behålla denna nivå över tid är dock en utmaning i ett nationellt sammanhang där lärarbrist råder i vissa ämnen, särskilt inom naturvetenskap, yrkesämnen och teknik. Kommunens förmåga att erbjuda goda arbetsvillkor, kontinuerlig kompetensutveckling och karriärmöjligheter blir därför avgörande för att långsiktigt säkra tillgången till behörig personal.

4.1.1 Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, lägeskommun, andel (%)	32 %	31 %		36 %	36 %

Utfall 2025 för förskollärare med legitimation redovisas i april 2026. (Skolverket)

4.1.2 Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent.

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	83 %	78 %	71 %		85 %
 Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)	69 %	73 %		80 %	80 %

Utfall 2025 för lärare med legitimation redovisas i april 2026. (Skolverket)

4.1.3 Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens gymnasieskolor. Strävan mot målet 100 procent.

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	68 %	66 %	71 %		82 %
 Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%)	88 %	90 %		90 %	90 %

Utfall 2025 för lärare med legitimation redovisas i april 2026. (Skolverket)

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

4.2.1 Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 → Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut	-0,2 %	-0,5 %	-0,5 %	-0,7 %	0 %
 → Prognossäkerhet per juni – jämfört med utfall helår	0 %	0 %	0,2 %	0 %	0 %

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Beskrivning och analys

Trygghet är en grundläggande förutsättning för barns lärande, utveckling och välbefinnande. I förskolans läroplan (Lpfö18) framgår det att utbildningen i förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn samt erbjuda en trygg omsorg. Förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer samt ge barnen möjligheter att upptäcka och förundras, pröva och utforska samt tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Kommunens övergripande mål är att alla barn i förskola, grundskola och gymnasieskola ska uppleva verksamheten som en trygg plats. Målnivån är satt till 100 procent trygghetsupplevelse år 2025.

Jämfört med tidigare år kan en positiv utveckling av tryggheten i förskolan konstateras. Nivån är stabil och uppgår till 98 procent även under 2025 för förskolor belägna i kommunen. Detta innebär att verksamheten ligger mycket nära måluppfyllelse år 2025, med en prognos om att målet nås under 2026.

En trygg skolmiljö är en förutsättning för att nå målen i utbildningen. Genom ett aktivt trygghetsskapande arbete på enhetsnivå, med delaktighet från elever och vårdnadshavare, skapas förutsättningar för ökad måluppfyllelse och utveckling. Den ökade tillgängligheten till digitala forum som kan påverka barn och elevers mående är ett exempel på en utmaning för skolan. Andelen elever som uppger att de känner sig trygga i sin grundskola har ökat till 92 procent, både i kommunen som helhet och i grundskolorna i egen regi, vilket tyder på en stabil trygghetsnivå över tid.

En trygg skolmiljö är avgörande för gymnasieelevers välbefinnande, lärande och möjlighet att fullfölja sin utbildning. Att resultatet för gymnasieskolor belägna i kommunen ligger på 93 procent indikerar att det finns ett gott trygghetsarbete, särskilt inom den egna verksamheten, där resultatet är något högre än genomsnittet. Skillnaden mellan huvudmän är i sin helhet liten, vilket

tyder på en likvärdig kvalitet i trygghetsarbetet mellan olika huvudmän. Det innebär att gymnasieskolorna ligger nära målet, men att det fortfarande finns ett visst glapp till full måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse

Resultaten för trygghetsindikatorn visar en stabilt hög nivå i både kommunens egna förskolor och skolor och i kommunen som helhet, inklusive fristående huvudmän. Den jämna fördelningen mellan egen regi och fristående verksamheter tyder på att det trygghetsskapande arbetet bedrivs med god kvalitet och hög grad av likvärdighet, oavsett huvudman.

Detta innebär att barn och elever i kommunen – oavsett vilken förskola eller skola de går i – i stor utsträckning upplever sin miljö som trygg, vilket är en viktig grund för att tillgodogöra sig utbildning. Den likvärdiga trygghetsnivån signalerar också att kommunen lyckats skapa gemensamma ramar, riktlinjer och samverkansstrukturer som stödjer arbetet med trygghet och studiero i alla verksamheter.

Att upprätthålla en hög och jämn trygghetsnivå är särskilt betydelsefullt i en skolorganisation med flera huvudmän, då det annars kan finnas en risk för variation i upplevd kvalitet och stöd. MMIS resultaten indikerar att det finns en välfungerande samverkan.

Åtgärder för måluppfyllelse

För att nå full måluppfyllelse behöver arbetet med trygghet fortsatt vara en tydlig prioritet i både kommunala och fristående gymnasieskolor. Det handlar om att stärka barn- och elevnära relationer, arbeta förebyggande och långsiktigt samt vara lyhörd för barns och elevers olika behov i olika skeden av skolgången. Trygghet byggs genom tillit, kontinuitet och förutsägbarhet – inte minst i övergångar mellan stadier och skolformer.

En viktig förstärkning i detta arbete är det nya skolsociala teamet, där fyra familjestödare har en central roll. Deras uppdrag är att arbeta uppsökande och stödjande tillsammans med skolpersonal, elever och vårdnadshavare. Det skolsociala teamets arbete är en del av kommunens bredare strategi för att bygga trygga uppväxtvillkor, och utgör ett viktigt komplement till skolans egna resurser. Genom att arbeta tvärprofessionellt – med elevhälsa, skolläda, socialtjänst och fritidsverksamheter – skapas bättre förutsättningar att möta elevers behov i ett helhetsperspektiv.

4.3.1 Förskolorna i kommunen har en trygg miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
  Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun	97 %	98 %	98 %		100 %

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
  Andel barn 3-5 som uppger att de är trygga i sin förskola, egen regi	97 %	98 %	97 %		100 %

4.3.2 Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
  Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun	91 %	91 %	92 %		100 %
  Andel elever i åk F-9 som uppger att de är trygga i sin skola, egen regi	91 %	91 %	92 %		100 %

4.3.3 Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun	89 %		93 %		100 %
 Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, egen regi	90 %		93 %		100 %

Data för 2024 är ej tillgängligt

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Beskrivning och analys

Förvaltningens uppdrag omfattar både social, miljö/ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Social hållbarhet förutsätter att barn och elever har tillgång till en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Utbildningsnämndens målområden inom hållbar framtid har kopplingar till Agenda 2030 och flera av de globala målen, inte minst det globala målet 4 om god utbildning för alla. Mål 4 betonar vikten av att främja alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar

deltagande i arbets- och samhällsliv. Bland delmålen ryms bland andra en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet, lika tillgång till förskola av god kvalitet samt att skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun,

Gymnasiebehörighet är en avgörande förutsättning för ungdomars möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden, delta i samhällslivet och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling – både socialt och ekonomiskt.

Kommunens resultat avseende andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram är fortsatt starkt och ligger över riksgenomsnittet.

Utvecklingen över tid visar dock variationer. Andelen behöriga uppgick till 91 procent år 2023, minskade till 89 procent år 2024 och vidare till 87 procent år 2025. Denna nedåtgående trend visar att ytterligare insatser krävs för att återigen stärka behörigheten och säkerställa att fler elever når målen för yrkesprogrammen.

Sammantaget visar dock resultaten att kommunen, trots tillfälliga nedgångar, fortsatt har en hög andel behöriga elever i ett nationellt perspektiv. Samtidigt understryker variationerna vikten av ett fortsatt systematiskt arbete för att säkra en stabil och långsiktigt hög måluppfyllelse, så att andelen behöriga till yrkesprogram inte bara når utan också varaktigt ligger över målnivån.

Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen och andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning,

Delaktighet och inflytande är centrala komponenter i utbildning för hållbar utveckling, då det stärker barns och elevers aktiva deltagande, ansvarstagande och framtidstro. Att barn och unga får träna på att påverka sin situation är också avgörande för att bygga ett demokratiskt och inkluderande samhälle.

Andelen barn i åldern 3–5 år som uppger att de är delaktiga i utbildningen uppgick till 90 procent både i kommunen som helhet och i förskolor inom egen regi. Målnivån är satt till 95 procent år 2025, vilket visar att det finns utrymme för förbättring. För att öka delaktigheten krävs fortsatt fokus på att stärka barnens inflytande i vardagen, till exempel genom fler dialoger, möjlighet att påverka aktiviteter samt systematiskt arbete med att dokumentera och följa upp barnens delaktighet. Genom sådana insatser bedöms kommunen kunna närma sig målet

Andelen elever i årskurs F–9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning har ökat till 88 procent år 2025, vilket tyder på att de genomförda insatserna haft positiv effekt. Ökningen visar att arbetet med att stärka elevinflytande och ansvarstagande i vardagen, exempelvis genom elevråd, samtal om lärande och möjlighet att påverka undervisningens upplägg, börjar ge resultat. Resultatet närmar sig målet på 90 procent, vilket indikerar att fortsatta och riktade insatser kan göra det möjligt att uppnå full måluppfyllelse inom kort.

Bedömning av måluppfyllelse

Utifrån aktuella resultat bedöms målet som delvis uppnått. Det finns tydliga styrkor i arbetet, särskilt den positiva utvecklingen i grundskolan där en allt större andel elever uppger att de har inflytande och tar ansvar för sin utbildning. Detta är en viktig framgångsfaktor i arbetet för en hållbar framtid och visar på att elevinflytande prioriteras och utvecklas i rätt riktning.

Samtidigt finns det utvecklingsområden som behöver fortsatt fokus, inte minst när det gäller andelen elever som når gymnasiebehörighet samt barns delaktighet i förskolan, där resultaten ligger under de uppsatta målnivåerna. Dessa områden är avgörande för att alla barn och unga ska ges likvärdiga förutsättningar för lärande, utveckling och framtida delaktighet i samhället.

För att närma sig målet behöver arbetet fortsätta att fokusera på att utveckla pedagogiska arbetssätt som stärker barns och elevers delaktighet, ansvarstagande och framtidstro, samt att säkerställa att tidiga och behovsanpassade stödinsatser sätts in i rätt tid. Det är avgörande för att möjliggöra fullständig skolgång och livslångt lärande, vilket är centralt för både individens och samhällets hållbara utveckling.

Åtgärder för måluppfyllelse

För att stödja huvudmännens arbete med att höja kvaliteten i undervisningen och öka måluppfyllelsen erbjuder Pedagogcentrum fortbildning, nätverk och riktade utvecklingsinsatser. Dessa insatser riktar sig till både kommunala och fristående skolor och syftar till att stärka det systematiska kvalitetsarbetet genom att tillhandahålla relevanta verktyg och strukturer för skolutveckling. Genom detta bidrar insatserna till ökad likvärdighet och till en långsiktigt hållbar utveckling av utbildningens kvalitet.

Parallellt kan ett utökat och mer ändamålsenligt utbud av attraktiva och relevanta yrkesutbildningar inom kommunen bidra till att fler elever fullföljer sina gymnasiestudier inom tre år. Ett sådant utbud kan minska risken för studieavbrott, stärka elevernas motivation och öka skolnärvaron, samtidigt som det skapar tydligare kopplingar mellan utbildning och framtida arbetsmarknad.

Sammantaget utgör dessa åtgärder viktiga steg mot målet att alla ungdomar ska fullfölja en gymnasieutbildning och att barn och elever ska ges goda förutsättningar att utvecklas, delta i samhällslivet och bidra till en hållbar framtid.

4.4.1 Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	91 %	89 %	87 %		92 %

4.4.2 Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Mål 2025
 → Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun	91 %	90 %	90 %		95 %
 ↗ Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, egen regi	94 %	89 %	90 %		95 %
 ↗ Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, lägeskommun	77 %	87 %	88 %		90 %
 ↗ Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, egen regi		87 %	88 %		90 %

Indikatorn ändrades år 2023, vilket innebär att det saknas jämförbart utfall för detta år.

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Verksamhetsuppföljning - helårsbokslut

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Stab inkl nämnd	-18 216	-16 810	-1 406	-18 976
Ungdomsmottagningen	-2 742	-2 770	28	-2 669
Pedagogcentrum	-7 919	-7 945	26	-8 143
Öppen förskola	-2 412	-2 450	38	-2 233
Förskola	-298 355	-305 180	6 825	-308 017
PO	-10 564	-12 690	2 126	-12 322
Likvärdighetsresurs	-13 632	-11 699	-1 933	-12 892
Omsorg obekvämt arbetstid	-246	-560	314	-261
Grundskola	-609 140	-613 991	4 851	-587 686
Fritidshem	-100 699	-99 210	-1 489	-92 046
Likvärdighetsresurs	-64 430	-65 065	635	-61 121
Anpassad grundskola	-36 067	-38 750	2 683	-34 288
Fritidshem anpassad grundskola	-6 927	-7 550	623	-6 805
Gymnasieskola	-226 252	-224 250	-2 002	-220 146
Likvärdighetsresurs	-4 241	-7 540	3 299	-4 624
Anpassad gymnasieskola	-9 110	-10 440	1 330	-8 167
Totalt UBN hemkommunansvar	-1 410 952	-1 426 900	15 948	-1 380 398
Egen regi				
Stab egen regi inkl Rosens verksamhet och elevhälsa	-383	0	-383	-570
Förskola egen regi	203	0	203	-3 291
Grundskola egen regi	-19 968	0	-19 968	-7 115
Modersmålsenheten egen regi	-1 958	0	-1 958	-4 602
Gymnasium egen regi	-798	0	-798	-164
Måltidsenheten egen regi	-55	0	-55	-39
ER inkl stab	-22 960	0	-22 960	-15 781
Totalt utbildningsnämnden	-1 433 912	-1 426 900	-7 012	-1 396 179

5.2 Nämnd

Utbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen. I nämndens uppdrag ingår drift av verksamhet i egen regi inom förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, annan pedagogisk verksamhet, måltidsenheten samt övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, information samt uppföljning av kvalitet och resultat.

Utbildningsnämnden svarar även för Pedagogcentrum som erbjuder utvecklingsinsatser till samtliga huvudmän i förskola, pedagogisk omsorg och skola i kommunen. Även ungdomsmottagningen och öppen förskola ligger inom nämndens ansvarsområde. Öppen förskola utgör en del av kommunens Familjecentral. Nämndens ansvarsområde styrs av nationell lagstiftning samt kommunala styrdokument och mål.

Utbildningsnämnden har under året haft åtta sammanträden varav sju ordinarie sammanträden och ett extrainsatt i januari 2025. Trots det extra sammanträdet har nämnden en positiv budgetavvikelse om 40 tkr för 2025. Detta då budgeterade kostnader kopplade till intern utbildning och leasingkostnader för laptops inte fallit ut. I tillägg har något färre ledamöter och ersättare närvarat under höstens nämndsammanträden jämfört med budgeterat.

5.3 Stab

UBF Stab arbetar för hemkommunen vilket bland annat omfattar resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat, myndighetsbeslut, fördelning av tilläggsbelopp, tillsyn och systemförvaltning av de IT system där man är systemägare.

Under våren avslutades projekt FRAMBER (FRAMtidens Barn och ElevRegister) som syftade till att ersätta systemet IST Extens med flera moduler till nya molnbaserade IST Administration. En ny modul har även implementerats i Stratsys för att effektivisera och underlätta tillsynen av förskolor i enlighet med kommunens ansvar.

Under hösten har det arrangerats en framtidsmässa i samarbete med Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden. Mässan var främst för elever i årskurs 8 och 9 och planerades in i undervisningen. På mässan deltog Österåkers gymnasium och Skärgårdsgymnasiet tillsammans med lokala företagare för att inspirera elever till framtida studie- och yrkesval.

Staben avviker negativt med drygt 1,4 mnkr under 2025. Projekt Framber står för majoriteten av avvikelsen med 0,9 mnkr. Anpassning av organisation har skett per 1 september med reduktion av en chefsbefattning.

5.4 Ungdomsmottagningen

Ungdomsmottagningen leds av kommun och region tillsammans. Regionen ansvarar för den medicinska delen och kommunen för den psykosociala delen.

Under 2025 flyttade Ungdomsmottagningen till nya lokaler i Alceahuset som är bättre anpassade för verksamheten. Det gäller både tillgängligheten för besökare som patientsäkerhet och integritet. Ny gemensam lösning för regionen inom digitala besök implementeras, och ersätter det projekt som varit under våren i samarbete med Ungdomsjouren Bellis. Under året har ny socialtjänstlag införts vilket har påverkat Ungdomsmottagningen. En kartläggning kring hur lagändringen påverkar unga och deras möjlighet att söka stöd på ungdomsmottagning kommer att genomföras under våren 2026. Ungdomsmottagningen har jobbat aktivt med utåtriktat arbete för att öka antalet besökare. En svag positiv trend kan ses under senare delen av året. En del av det utåtriktade arbetet är klassbesöken. Ungdomsmottagningen visar på en ekonomi balans för helåret 2025.

5.5 Pedagogcentrum

Pedagogcentrum är kommunens nav för kvalitets- och utvecklingsarbete och har de senaste åren utvecklats från en traditionell stödfunktion till en strategisk partner som driver, samordnar och strukturerar kvalitetsarbetet i hela utbildningskedjan. Genom en tydlig omorganisering har enheten fått stärkt mandat, en mer systematisk arbetsmodell och förmåga att skapa långsiktiga effekter i verksamheterna. Arbetet har förflyttats från punktinsatser till processinriktat, datainformerat och hållbart utvecklingsstöd som når alla skolformer – från förskola till gymnasium.

Pedagogcentrum arbetar nära huvudman, skolchefer, rektorer och pedagoger och utgör därmed en central del av styrkedjan. Syftet är att säkerställa att alla enheter har förutsättningar att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som stärker undervisningens kvalitet, ökar måluppfyllelsen, utvecklar rektors pedagogiska ledarskap och bygger professionell kapacitet. Målet är en likvärdigt hög utbildningskvalitet i hela kommunen.

Enheten består av ett tvärprofessionellt team med specialpedagoger, utvecklingsledare, modellpedagoger och lärare som tillsammans bidrar med kompetens från analys till genomförande. Arbetet organiseras i fyra stödspår som kompletterar varandra. **Huvudleden** omfattar långsiktiga, kapacitetsbyggande insatser som utvecklar språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, tillgängliga lärmiljöer, undervisningskvalitet och ledarskap. **SUMS** erbjuder fördjupat och strukturerat utvecklingsarbete för enheter med större behov och leder till hållbara förändringar i organisation, kultur och undervisning. **Stigen** ger snabb och riktad support vid akuta utmaningar, medan **Ängen** fungerar som kommunens gemensamma kunskapsbank med kurser, guider, digitala verktyg och Metodverkstans estetiska lärprocesser som stärker lärande och likvärdighet.

Pedagogcentrum erbjuder även specialpedagogisk handledning och

IKT-handledning, båda viktiga för att utveckla relationellt arbete, tillgängliga lärmiljöer och ett pedagogiskt medvetet användande av digitala verktyg. Genom ett stort antal nätverk, fokusgrupper och processgrupper, som SKUA, matematik, förskolans utvecklingsområden och regionala samarbeten byggs samsyn, gemensam kompetens och en stark professionell kultur i kommunen.

Inför 2026 ligger fokus på prioriterade utvecklingsområden i varje skolform: språk- och kunskapsutveckling (SKUA), tillgänglighet, undervisningskvalitet, ledarskap, matematikutveckling, estetiska lärprocesser samt analysbaserat lärande. Arbetet kännetecknas av långsiktighet, datainformerade beslut, gemensamt professionellt språk och ett nära samarbete med rektorer och skolchefer. Genom systematisk uppföljning av alla insatser, SUMS-uppdrag, nätverk och digitala verktyg säkerställs utveckling över tid och synliggörs effekter för huvudman och politik.

Sammanfattningsvis är Pedagogcentrum en strategiskt avgörande del av kommunens utvecklingsorganisation, som genom strukturerad samverkan, forskningbaserade arbetssätt och kapacitetsbyggande insatser skapar högre kvalitet, ökad likvärdighet, starkare undervisning och en hållbar utbildningsorganisation – med direkt positiv effekt för barn och elevers lärande och möjligheter. Utvecklingschef och Skolchefer har på inbjudan deltagit i undervisning på Handelshögskolan i Stockholm för elever från HHS, KI, SU och KTH inom området Innovation in Public sector.

5.6 Öppna förskolan

Öppna förskolans verksamhet omfattar tre förskollärartjänster samt rektor på deltid. Öppna förskolan finns på Ljusterö samt i Alceahuset centralt i Åkersberga.

Ansvar för hemkommunens skyldighet att ta kontakt med vårdnadshavare från det år då barnet fyller tre år, för att upplysa om förskolans syfte, rätten till förskola samt att erbjuda förskola till barn som har bott i Sverige under en kort tid och som inte är inskriven i förskola har överförts till Öppna förskolan. Öppna förskolan har stor betydelse i uppdraget att främja ett ökat deltagande i förskolan då deras främsta målgrupp är föräldrar till barn i förskoleåldern, som inte har sitt barn i förskolan. Verksamheten gör ett viktigt förebyggande arbete dels genom att informera om förskolans roll i utbildningssystemet och dels genom att erbjuda en pedagogisk miljö.

Personalen i öppna förskolan är en viktig del i familjecentralens arbete och rektor deltar i de övergripande möten som anordnas. Pedagogerna håller i viss föräldrautbildning.

Öppna förskolan är en mötesplats för barn och vuxna och är ofta en av de första platserna som nyinflyttade och nyanlända besöker i kommunen. På Öppna förskolan finns möjligheter att skapa kontakter och möta vänner. Verksamheten bedrivs både inne i pedagogiskt genomtänkt miljö samt utomhus på barnvagnspromenader och i lekpark med bland annat korvgrillning och sångsamling. Hösten 2025 har verksamheten utökas med en till

utomhusaktivitet.

Öppna förskolan har utökat samarbete med dietister, bibliotek, logoped och tandhälsan för att föra viktig information vidare, skapa kontakter och arbeta preventivt. Från och med 1 september 2025 leds verksamheten av en rektor inom förskola som ett led i effektivisering av verksamheten och samordning vad gäller drift och utveckling.

5.7 Förskola

5.7.1 Hemkommun

I Österåkers kommun finns det 18 kommunala förskolor och 19 enskilda förskolor. Utbildningen i förskola ska utgå från en helhetssyn på barnen och deras behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Läroplanens mål är riktade till verksamheten i förskolan med syfte att säkerställa att alla barn får tillgång till utbildning av hög kvalitet som främjar deras utveckling och lärande, de är inte utformade som mål att uppnå för enskilda barn. Genom att kontinuerligt och systematiskt följa upp och utvärdera utbildningen samt analysera resultaten skapas förutsättningar för att förbättra utbildningen och därmed öka måluppfyllelsen.

Under året har kommunen tilldelats drygt 14,4 mnkr i statsbidraget Kvalitetshöjande åtgärder. Bidragets fördelning består av två delar där en del finansierar kompetensutveckling genom Pedagogcentrum motsvarande en heltidstjänst och resterande del fördelas ut proportionerligt till både kommunala och fristående förskolor i kommunen.

Under 2025 har drygt 55 procent av barnen gått i kommunal förskola i egen regi. En liten andel, 1,4 procent, har gått i antingen kommunal eller enskild förskola utanför kommunen. Cirka 11 procent av barnen har gått deltid i förskola under året.

Totalt har 17 färre barn i snitt under året haft en placering i förskolan jämfört med budgeterat. För ålder 1-2 år var det 33 färre barn och i ålder 3-5 år var det 16 fler barn. Förutom att det är färre barn som hemkommunen har betalat ut ersättning för så är även snittkostnaden per barn lägre än budgeterat då utförare får en högre ersättning för ett barn i ålder 1-2 år. Därtill var andelen deltidsbarn högre än budgeterat, drygt 10,2 procent jämfört med ett utfall om 11,1 procent. Maxtaxan har också genererat ett överskott för 2025 då intäkterna landar på drygt 0,8 mnkr över budget. I tillägg har ersättning från Migrationsverket genererat ett överskott om 0,3 mnkr. Sammantaget redovisar förskola ett överskott om 6,8 mnkr.

Omsorg obekväm arbetstid

Om vårdnadshavare med tillsvidareanställning arbetar på natten eller annan obekväm arbetstid kan kommunen erbjuda omsorg på obekväm arbetstid, även kallat nattis. Omsorgen erbjuds de tider då förskola och fritidshem inte har öppet och som mest kan man erbjudas 42 timmar per månad.

Likvärdighetsresurser

Likvärdighetsresurs innefattar kommunens språkförskola, socioekonomisk viktning, skärgårdsstöd samt stöd i förskola och pedagogisk omsorg.

Språkförskolan Penseln har åtta platser för barn med grav tal- och språkstörning. Verksamheten drivs i samverkan med Regionen som finansierar en logopedtjänst. Verksamheten har högt tryck och full beläggning.

Socioekonomisk viktning utgår till verksamheter med minst 50 platser och som har mer än 30 procent barn med föräldrar födda utomlands. Tre kommunala och en fristående förskola har tilldelats resurser 2025. Det totala beloppet för socioekonomisk viktning uppgår till drygt 1,7 mnkr.

Med skärgårdsstöd avses kompensation för merkostnader som uppstår som följd av verksamhetens geografiska läge som till exempel kostnader för transporter, tidigare även benämnt glesbygdsstöd. Under 2025 har skärgårdsstöd om 1 mnkr gått till pedagogisk omsorg på Ingmarsö samt till Roslagskulla förskola och Ljusterö förskola.

För extraordinära stödinsatser finns möjlighet för fristående förskolor inom och utanför kommunen och kommunala förskolor utanför kommunen att ansöka om ett individuellt utformat tilläggsbelopp. Även enskilda utförare inom pedagogisk omsorg har möjlighet att söka om tilläggsbelopp. För kommunala verksamheter i egen regi utgår i stället ett verksamhetsstöd för att täcka motsvarande behov. Budgeten för 2025 var 7,7 mnkr medan utfallet för stödinsatserna för året blev 9,7 mnkr. Under 2025 har individuellt tilläggsbelopp gått ut för i snitt 30 barn under året. Som jämförelse erhöll 34 barn tilläggsbelopp under 2024.

5.7.2 Egen regi

I egen regi var per december 1456 barn inskrivna. Kvaliteten innebär en hög måluppfyllelse i de kommunala förskolorna. 90 procent av barnen 3-5 år anser att de är delaktiga och 97procent anser sig trygga vilket bekräftas av vårdnadshavares bild. Förskollärartätheten har sjunkit till 36 procent i förhållande till det korta målet 40 procent och det längre för 2027 på 43 procent. 2025 års siffror är ännu inte publicerade. I och med det generellt minskande barnantalet är målsättningen att säkerställa andelen förskollärare efter anpassning av organisation och personal. Förskolläraren roll som ansvarig för att leda undervisningen gör att det är viktigt att uppnå målet då rollen innebär att de ska vägleda både behöriga och obehöriga barnskötare. Barnantalet visar i de till SCB inrapporterade men ännu ej bekräftade siffrorna på 5,8 barn per årsarbetare vilket är en förändring från föregående års 6,0.

Gott resultat ses i den uppföljning som görs av hur barnen klarar kartläggningen i Hitta språket och Hitta matematiken. 93,8 procent av barnen från förskolor i egen regi klarar de matematiska uppgifterna vilket är en förbättring från förra året med 3 procent. 91,4 procent klarar de språkliga vilket också är en ökning från förra året med drygt 4 procent. Analysen visar att fokus och medvetenhet om innehåll i undervisningen ger resultat. Det är

glädjande då bra grundkunskaper inom dessa områden är av stor vikt för allt framtida lärande.

Det är ett kvitto på att förskolans undervisning är varierad och täcker in de områden som granskas. Det ger också respektive förskola underlag för vad de kan förbättra i sin undervisning. Genom det samlade begreppet SKUA - språk och kunskapsutvecklande arbete identifierar rektorerna utvecklingsområden för sina enheter. De flesta av dem har, har haft eller planerar insatser i samverkan med Pedagogcentrum och SUMS-insatser (Särskild utveckling med stöd).

Dessa rör sig inom "Att möta olikheter, Mångfaldens förskola och Grundstruktur kopplat till läroplanen."

Förskolans läroplan är reviderad sedan 1 juli 2025 och vår framtagna hållbarhetsstrategi ger god vägledning i analog, digital och relationellt perspektiv.

För förskolorna i egen regi har skolchef och rektorer i en process formulerat och enats om riktning över tid. Det innebär att vi genom vår utbildning undervisar och lär barnen

- Att utöva delaktighet och inflytande
- Att socialisera med andra
- Att skapa en egen identitet
- Att utveckla ett verbalt, begreppsrikt och ämnesadekvat språk
- Att använda språket för dialog, presentation, återberättande och argumentation
- Att utveckla sina tankar

Sommarens verksamhet under vecka 28-31 då enbart Söralids förskola var öppen förflöt med god kvalitet och trygghet för barnen tack vare den goda planering som rektorerna gör.

Förskolorna visar ett positivt utfall mot budget med 200 tkr vilket beror på att rektorerna balanserar upp minskade volymer med färre anställda.

Kostnaderna för utökad bemanning för att hantera barn med mycket stort stödbehov syns tydligt, framförallt på en av förskolorna.

5.8 Pedagogisk omsorg

5.8.1 Hemkommun

Pedagogisk omsorg (familjedaghem) erbjuds som ett alternativ till förskola och vänder sig till barn i samma åldrar som förskolan. Pedagogisk omsorg ingår i kommunens samlade barnomsorgsutbud via kommunens hemsida vilket ger invånarna möjlighet till val av verksamhet.

I Österåkers kommun finns vid årsskiftet 17 verksamheter inom pedagogisk omsorg i enskild regi och en verksamhet på Ingmarsö i kommunal regi. En utförare lade ned sin verksamhet under sommaren.

Under vårterminen var runt 125 barn inskrivna i verksamheten och under hösten har i snitt 108 barn varit inskrivna. Sammanfattningsvis leder det till 13

färre barn på helår jämfört med lagd budget och pedagogisk omsorg har ett överskott om 2,1 mnkr för 2025.

5.8.2 Egen regi

Ingmarsö pedagogiska omsorg ökar sitt negativa utfall till följd av för få barn och bokslutet stannar på drygt -600 tkr. I nuläget är det 6 barn inskrivna och behovet är två anställda i enlighet med gällande arbetsmiljöreregler, erbjudna öppettider samt tid för beredning av mat och städning. Till skillnad från fristående pedagogisk omsorg finns också kostnader för hyra av lokal samt ledning.

5.9 Förskoleklass, grundskola och fritidshem

5.9.1 Hemkommun

I kommunen finns 18 grundskolor varav sex i fristående regi. Grundskolan ska ge alla elever möjlighet till fortsatt studiegång. För att kvaliteten i verksamheterna ska utvecklas följs resultat och nyckeltal upp och utvärderas och nya metoder prövas och utvecklas vilket är viktigt för alla skolenheter oavsett resultat. Lärares kompetens och ledning har stor betydelse för undervisningens kvalitet. Skolverkets statistik över pedagogisk personal i skolan läsåret 2024/25 visar att andelen behöriga lärare ökar något i både grundskolan och gymnasieskolan jämfört med föregående läsår. Högst andel behöriga lärare finns i förskoleklassen, nästan 87 procent. I grundskolan är andelen lärare med legitimation och behörighet nästan 72 procent, vilket är något högre jämfört med föregående läsår. Högst andel behöriga lärare i grundskolan finns det i ämnena svenska, matematik, idrott och hälsa samt franska. Lägst andel finns i ämnena teknik och svenska som andraspråk.

I budget för 2025 estimerades 6527 elever i förskoleklass och grundskola. Vårterminens elevtal blev precis i linje med budget men under hösten så började färre elever skolverksamhet. Antalet elever i förskoleklass för höstterminen blev drygt 30 färre elever och antalet i grundskola blev nästan 60 färre elever. Sammantaget över året innebär detta cirka 45 elever färre jämfört med budget. Inom grundskola är överskottet kopplat till färre elever cirka 2,1 mnkr medan överskottet inom förskoleklass kopplat till elevvolym är 1,2 mnkr. Förutom färre elevvolym så har hemkommunen erhållit statsbidrag från Skolverket och Migrationsverket med 2,4 mnkr jämfört med budgeterat 0,9 mnkr. Sammantaget redovisas ett överskott om 4,9 mnkr för förskoleklass och grundskola för 2025.

Elever som även går på fritidshem har varit fler under 2025 jämfört med budgeterat. Framförallt har det varit fler elever i den äldre kategorin i årskurs 4-6. Fritidshem redovisar ett underskott mot budget med 1,5 mnkr för 2025.

Likvärdighetsresurs

Med likvärdighetsresurs omfattas elevstöd, modersmål, socioekonomisk viktning samt skärgårdsstöd. Inom posten elevstöd ingår individuellt prövade tilläggsbelopp, verksamhetsstöd till egen regi och strukturbidrag till fristående resursskolor och centrala särskilda undervisningsgrupper. Elevstöd redovisar ett överskott mot lagd budget med 1,5 mnkr för 2025. I snitt har 158 elever erhållit tilläggsbelopp under 2025. Avseende modersmål så betalar hemkommunen ut en ersättning till huvudmän för elever som läser modersmål. Under 2025 har 778 elever i snitt under året läst modersmål vilket är fler än budgeterat. Modersmål visar därför ett underskott mot budget med 0,9 mnkr för 2025. Sammanfattningsvis så innebär detta ett samlat överskott om 0,6 mnkr mot budget.

När det gäller socioekonomisk viktning och skärgårdsstöd så är dessa anslag som fördelas ut i enlighet med ram. Totalt fördelades det ut 12,6 mnkr i socioekonomisk viktning till grundskola under 2025. Resurserna viktas utifrån andel föräldrar med låg utbildningsnivå och andelen nyinvandrade elever där data beställs av SCB i samband med arbetet med detaljbudgeten. 2025 har viktade resurser tillfallit både kommunala verksamheter samt en fristående verksamhet. Skärgårdsstöd fördelas som kompensation för merkostnader i verksamheten, till exempel transporter, lägre elevantal och högre personalkostnader. Under 2025 fördelades 2,6 mnkr i skärgårdsstöd till grundskolan. Dessa tillföll Ljusterö skola och Roslagskulla skola.

5.9.2 Egen regi

Österåkers kommunala grundskolor får höga betyg av eleverna i skolinspektionens Skolenkät 2025. Resultaten visar tydligt att eleverna upplever nöjdhet med sin skolgång med både ökad trygghet och bättre studiero i skolan. Värdena har stigit jämfört med tidigare mätningar. Den positiva utvecklingen är allra starkast bland eleverna i årskurs 5, men även eleverna i årskurs 8 ligger över rikssnittet med förbättringar över hela linjen. Särskilt glädjande är att en positiv utveckling syns inom enkätens alla delområden samt att den positiva utvecklingen även syns för alla respektive kommunala skolor. Det är inte bara eleverna som är mer nöjda. Även lärarna ger höga omdömen i enkäten, betydligt över snittet nationellt.

Förvaltningen har i sin analys sett att ett långsiktigt och målmedvetet kvalitetsarbete i kommunen varit en framgångsfaktor. Förvaltning och skolor har prioriterat ett strukturerat utvecklingsarbete, förbättrad lärarfortbildning och stärkt processtöd som förenklar lärarnas vardag. Satsningen på SKUA (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt) och en stark utvecklingsorganisation lyfts som nyckelfaktorer.

Dessutom har kommunen idag fler behöriga lärare än tidigare, 77,6 procent, vilket är klart över rikssnittet på 73,4 procent enligt statistikdatabasen Kolada.

Utöver resultaten i Skolenkäten visar även tidigare betygsresultat från Kolada att Österåkers kommunala skolor presterar starkt. Det bidrar också till att

Österåkers kommunala grundskolor har högst effektivitetsindex i landet, det vill säga hur väl skolorna använder sina resurser för att uppnå utbildningsresultat.

Hösten 2025 går kommunen in i det treåriga forskningsprogrammet RULE, tillsammans med sju andra kommuner. Programmet fokuserar på rektors- och undervisningsnära ledarskap. Inriktningen i programmet är att säkra att utvecklingen når hela vägen ut i varje klassrum,

Grundskolan i egen regi redovisar ett ekonomiskt underskott för helåret. Variationer mellan enheter finns vad gäller ekonomi, beroende på förutsättningar såsom klasstorlek, stödbehov, lokalförutsättningar, organisation och bemanning. Det är fyra grupper som har en verksamhet med utmaningar att nå en ekonomi i balans:

1. Glesbygds/skärgårdsskolor med låg beläggning och därmed högre kostnader per elev
2. Enheter som har tappat många elever under kort tid, utspritt på flertalet klasser.
3. Anpassad grundskola med höga uppstartskostnader och stödbehov inom fritidshem
4. Modersmålsenhetens verksamhet inom studiehandledning i olika språk.

Den totala elevvolymen har till hösten 2025 minskat med runt 70 elever i förhållande till budget. Den årskurs som särskilt påverkats är förskoleklass som har runt 50 färre elever. Det skolorna har prioriterat under året är att säkerställa tillsvidarejänster med behörig personal. Förändringar syns där de kommunala skolorna har fler tillsvidareanställda en tidigare men totalt sett färre anställda eftersom det anställs färre på visstid.

5.10 Anpassad grundskola

5.10.1 Hemkommun

Anpassad grundskola är en skolform som finns till för elever som behöver extra stöd i sitt lärande. Den riktar sig till elever som har en intellektuell funktionsnedsättning och som därför inte har förutsättningar att nå grundskolans kunskapskrav. Anpassad grundskola omfattar årskurs 1–9. Ett beslut om mottagande i anpassad grundskola ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs. Det är hemkommunen som prövar om eleven kan mottas i anpassad grundskola.

Under 2025 har i snitt 73 elever gått i anpassad grundskola vilket motsvarar 1,2 procent av folkbokförda barn i åldern 7-15 år i kommunen. Som jämförelse är rikssnittet 1,5 procent för läsåret 24/25. Drygt 20 elever går i skola utanför kommunen.

Budgetavvikelsen för året uppgår till 2,7 mnkr. Den beror främst på färre antal

elever i skolformen jämfört med budgeterat.

Gällande fritidshem i anpassad grundskola så hade i snitt 39 av eleverna fritidshem vilket motsvarar en nyttjandegrad om 53 procent. Faktisk nyttjandegrad stämmer med lagd budget men då antalet elever i skolverksamheten blev färre så blir differensen för fritidshem 4 elever för året mot budget vilket motsvarar ett överskott om 0,6 mnkr.

5.10.2 Egen regi

Elevtalen på anpassad grundskola har ökat kontinuerligt. De tre skolor som tar emot elever är Solskiftesskolan, Sjökarbyskolan och Söraskolan.

5.11 Modersmålenheten

Modersmålsenheten omfattar modersmålsundervisning och studiehandledning. Under 2025 har modersmålsundervisningen haft stabil kvalitet och ekonomi i balans, medan studiehandledningen resulterat i ett underskott på –2 miljoner. Underskottet är strukturellt och beror främst på för låg taxa i relation till faktisk kostnad, stora volymsvängningar mellan terminer, minskade intäkter när många elever från höstterminen 2025 inte längre bedöms behöva stöd (bl.a. genom ny utförare IES) samt höga kostnader för restid då studiehandledare behöver resa mellan flera skolor under samma dag. Även varierande scheman och lokalbrist gör att gruppundervisning inte alltid är möjlig, vilket ökar kostnaderna ytterligare. Trots effektiviseringar som centraliserad undervisning på högstadiet, smartare schemaläggning, minskad tjänstgöringsgrad vid minskade timmar, mer gruppundervisning samt ett riktat stöd från Arbetsförmedlingen har dessa åtgärder inte fullt ut kunnat kompensera för de strukturella utmaningarna. För att nå likvärdighet, kvalitet och ekonomi i balans höjs priset på studiehandledning med 100 % för 2026. Dessutom utreds Modersmålsenheten 2.0 vilket innefattar utredning om helcentraliserad organisering av studiehandledning, ny digital e-tjänsteprocess, tidigare lagda och enhetliga rutiner för behovsbedömning. Sammantaget väntas detta skapa bättre planeringsförutsättningar, minskade kostnader för resor och splittrade scheman, ökad likvärdighet mellan skolor och en hållbar verksamhet framåt.

5.12 Gymnasieskola

5.12.1 Hemkommun

I Österåker finns två gymnasieskolor, Österåkers gymnasium i egen regi med högskoleförberedande program och introduktionsprogram samt Skärgårdsgymnasiet i fristående regi med främst yrkesprogram. Totalt finns cirka 1 100 platser i gymnasieskola i kommunen.

Österåkers kommun ingår i samverkansavtal för gymnasieutbildning i länet,

vilket innebär att alla ungdomar i länet fritt kan söka gymnasieutbildning i hela länet på lika villkor. En stor del av eleverna i gymnasieskolan väljer utbildning utanför kommunen. Under 2025 gick drygt 43 procent av de folkbokförda eleverna i en gymnasieskola i Österåker. Av de elever som har valt att gå i gymnasiet utanför kommunen så går drygt 55 procent av dessa i Täby kommun.

Den övergripande statistiken för gymnasieskolan presenteras för Österåker som lägeskommun. I lägeskommunen ingår alla elever i skolor belägna i kommunen oavsett var eleven är folkbokförd och oavsett om det är en kommunal eller fristående skola. Anledningen till att lägeskommun används istället för hemkommun (där enbart elever folkbokförda i kommunen ingår) är att Österåkers gymnasieskolor har ett inflöde av elever från andra kommuner.

Det övergripande målet med gymnasieskolan, liksom för hela utbildningskedjan, är att alla elever ska gå ut gymnasieskolan med en examen. För att få en hög produktivitet är målet att genomströmningen ska vara hög, så många elever som möjligt ska nå en examen inom tre år.

Utfallet för 2025 för gymnasieverksamhet är ett underskott om 2 mnkr jämfört med lagd budget. För 2025 budgeterades 2008 elever och i snitt har 1995 elever gått i gymnasiet under året. Däremot är snittpengen per elev som har betalats ut till utförare högre än budgeterat. För 2025 är snittpeng som betalats ut 111 987 kr jämfört med budgeterat 110 243 kr. Som jämförelse, i enlighet med länsprislistan, erhåller en utförare som har en elev som läser ekonomiprogrammet 86 966 kr medan en elev som läser Fordon- och transport programmet 147 722 kr. Totalt genererar en högre snittpeng samt något färre elever ett underskott om 2 mnkr. Dock har hemkommunen haft färre personer som har sökt inackorderingsbidrag för året vilket medför ett överskott om 0,2 mnkr jämfört med budget. Det budgeterades däremot för intäkter från Migrationsverket om 0,2 mnkr i budget men under året har inga intäkter från Migrationsverket erhållits.

I likvärdighetsresurs inom gymnasieverksamhet ingår modersmål för gymnasiet samt stöd inom gymnasiet. Sammantaget har likvärdighetsresurs ett överskott om 3,3 mnkr för 2025 jämfört med budget. Modersmål har ett överskott om 0,4 mnkr till följd av färre elever medan stöd inom gymnasiet har ett överskott om 2,9 mnkr. Både enskilda utförare och egen regi kan ansöka om individuellt tilläggsbelopp vid extraordinära anpassningar. I snitt har 31 elever haft tilläggsbelopp under 2025, vilket är något färre än föregående år (33 elever) jämfört med 44 elever år 2023 och 53 elever år 2022. Utfallet för nästkommande år förväntas dock stiga då det tillkommit många ansökningar i slutet av året och per december erhöll 48 elever tilläggsbelopp.

5.12.2 Egen regi

Gymnasieverksamheten i egen regi har goda resultat vilket bekräftas av skolinspektionens rapport som efter ett mindre förtydligande godkändes med fina vitsord i början av 2025. Även resultaten i Storstockholm gymnasieenkät för år 3 visar på goda resultat. Som framgångsfaktorer finns den trygga miljö

som ökat till 94 procent vilket är över snittet i Stockholms län. Detta beskriver eleverna i både enkäter och som muntligt. Även gott bemötandet mellan elever 84 procent och mellan elever och vuxna 83 procent bedöms som mycket bra och är på eller över länets snitt. Lärarbehörigheten är hög med 95 procent och 75,1 procent av eleverna klarar gymnasiet på 3 år. siffror för 2025 är ännu inte publicerade.

Österåkers gymnasium ÖG har erhållit medel från Utvecklings-slussen som möjliggjort iordningställande och utveckling av skolbiblioteket och en flexibel stödenhet.

Söktrycket är gott och vid intaget inför HT 25 kunde ytterligare en årskurs 1 med ekonomielever beredas plats.

Under året har ombyggnation av Hästskon genomförts för att utöka med tre klassrum. Inflyttning flyttades fram till 1 januari 2026 på grund av förseningar med byggtekniska delar. Under hösten 2025 har en uppgradering av inredning i och entréer till ÖG´s matsal planerats för att säkerställa en attraktiv måltidsmiljö. Detta förväntas verkställas under Q2 2026.

Tidigare identifierade utvecklingsområden såsom till exempel ökad närvaro och ökad studiero fortsätter och pågår över tid.

Den 5 november genomfördes en mässa i MultiArenan i samarbete med Skärgårdsgymnasiet och Näringsliv & Arbetsmarknad under namnet Framtidsmässan. Eventet vände sig till elever i år 8 och 9 och var mycket uppskattat. Marknadsföring är viktigt för att attrahera elever och i samarbete med kommunikationsavdelningen har en ny attraktiv broschyr tagits fram. Gymnasiet har även annonserat i pressen, ordnat öppet hus och prova på dag vilka lockar många besökare.

ÖG har ett negativt bokslut mot budget med 800 tkr - framförallt kan det härledas till en felbudgetering av hyreskostnader och en differens på ett statsbidrag samt tilläggsbelopp för elever med stort stödbehov.

.

5.13 Anpassad gymnasieskola

Kommunen har ingen anpassad gymnasieskola i egen regi. Eleverna söker i stället plats i verksamhet utanför kommunen. Ersättning regleras dels genom riksprislistan för nationella program och dels genom överenskommelser med berörda huvudmän. Kostnaden per utbildningsplats är beroende av elevens individuella behov, vilket innebär att volymerna har en mer begränsad betydelse för den prognostiserade kostnaden. Utbudet av utbildningsplatser är ofta begränsat vilket gör att kostnaden sällan kan påverkas av kommunen.

Under vårterminen var i snitt 18 elever inskrivna i anpassad gymnasieskola jämfört med 19 budgeterat. Under höstterminen var det istället 21 elever jämfört med lagd budget om 23 elever. Utfallet för helåret landade på 1,3 mnkr i överskott jämfört med budget.

5.14 Måltidsenhet

Måltidsenhetens verksamhet har även under 2025 präglats av fortsatta upphandlingar där en samordnad upphandling av Grönsaker, Fukt och Potatis med Vallentuna och Norrtälje kommun samt Tio Hundra i Norrtälje är avslutad. Österåker väljer att inte förlänga nuvarande avtal med Grönsakshuset på grund av ojämn kvalitet. Från 1 februari 2026 har kommunen avtal med Anjous i Norrtälje.

Den samordnade livsmedelsupphandlingen inom STONO med sex andra kommuner påbörjades i januari. Vallentuna kommun samordnar. Planen är att annonsera under vecka 41 för att ha ett nytt avtal på plats 2 maj 2026. För Österåkers kommun innebär det ett avtalsvärde på ca 30 mkr per år.

Under 2025 har köket Ljusterö utnyttjats fullt ut, varför Ljusterö förskola fortsatt får matleverans från Solskiftets kök. Kommunens hemtjänstföretag har utökat vilket inneburit fler leveranser av matlådor till verksamhetslokalerna.

Under våren 2025 implementerades socialförvaltningens kunddatabas – LifeCare - i kostdatasystemet Mashie. Målet är en effektivisering av faktureringsrutinerna till brukarna av matlådor och arbete pågår. Ytterligare effektivisering i beställningsrutinerna för hemtjänstföretagen kan göras om kommunen avropar en app som förenklar beställningarna för hemtjänstföretagen.

Förstudierapporten med kartläggning av kommunens kökskapacitet avslutades i augusti där lokalförsörjningsenheten LFE är projektledare. Projektgruppen har fått inriktningsbeslut från styrgruppen för lokalförsörjning för fortsatt kartläggning av två scenarios. Dessa skall stämmas av med avdelningen för Trygghet och Säkerhet så att åtaganden om civil beredskap uppnås. Enligt ansvarsprincipen åligger det offentliga måltidsorganisationer att planera för livsmedelsförsörjning under extraordinära händelser eller krig.

Validering av kockar fortsätter enligt plan med Nordiskt Valideringsforum. Beslut har fattats om fortsatt samarbete med fortsatt kostnad för support och licenser.

Under våren aviserade Söraskolan att överta skolans mellanmålsservering från och med 1 juli efter sex månaders uppsägningstid vilket innebär ett intäktsbortfall om 700 kkr per år. Enheten har effektiviserat Sörasköket genom flytt av kock till annat kök där en vakans fanns.

Förskolorna Färglådan och Luna har tillkommit. Österskärsköket hade kapacitet att utöka sin produktion. För att klara uppdraget förstärktes kökets bemanning med 62,5 procent kock.

Genom god ekonomisk planering och styrning slutade måltidsenhetens resultat med ekonomi i balans för 2025.

6 Uppföljning av privata utförare

Utbildningsnämnden följer upp kvalitet och resultat hos samtliga utförare inom förskola och skola, både i kommunal och fristående regi. Uppföljningen omfattar officiella nyckeltal och strategiska nyckeltal som redovisas på Kolada eller Skolverket samt enkätundersökningen "Med målen i sikte" som utgår från läroplanerna och riktar sig till barn, elever, vårdnadshavare till barn i förskolan, medarbetare och ledning. Förvaltningen bjuder årligen in samtliga huvudmän inom kommunen till utförarmöten för dialog och information.

Redovisning till nämnd sker i delår- och årsbokslut och finns tillgängligt på webben.

En kommun har även tillsyn över sådan utbildningsverksamhet som den har beviljat godkännande för. Kommunens tillsynsansvar regleras i Skollagen (26 kap.2–18 §). Tillsynen av de fristående förskolorna och enskilda utförare av pedagogisk omsorg uppfylls genom regelbundna besök i verksamheterna. Syftet är att granska med vilken kvalitet verksamheterna bedrivs utifrån de krav som ställs, bland annat i skollagen, läroplanen för förskolan (Lpfö 18) och även andra myndighetsskrifter som reglerar området

Utbildningsförvaltningen har i uppdrag att utöva tillsyn över de fristående förskolorna och enskilda utförare av pedagogisk omsorg.

6.1 Privata utförare

Verksamhet	Privat utförare	Omfattning/andel av verksamhet
Förskola	Tellusgruppen AB	13%
Förskola	Cedergrenska AB	9%
Förskola	Atvexa AB	7%
Grundskola inkl Fklass	Cedergrenska AB	17%
Grundskola inkl Fklass	Internationella Engelska Skolan	9%
Grundskola inkl Fklass	Atvexa AB	4%
Gymnasium	Au Claves AB	21%
Gymnasium	Cedergrenska AB	11%
Gymnasium	Täby Enskilda Gymnasium AB	7%

7 Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)
Central 1: Förvaltningen har rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på verksamhetsområdesnivå, avdelningsnivå och/eller enhetsnivå, i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll	Löpande under året	Chefsavstämning	Utbildningsdirektör/enhetschef
Central 2: Medarbetare på förvaltningen har god kännedom om gällande rutinerna för distansarbete i Österåkers kommun och förvaltningen följer upp att dessa rutiner efterlevs	Löpande under året	Rutiner följs upp på APT	Utbildningsdirektör/enhetschef
Central 3: Förvaltningen följer de rutiner som finns för preboarding, introduktion av nyanställda och avslut av anställning	Löpande under året	Chefsavstämning	Utbildningsdirektör/enhetschef
Kontroll av löneutbetalningar	Två gånger per år	Rapport tas fram av Controller som kontrolleras av chefer	Utbildningsdirektör/enhetschef/Controller
Utbetalning av resurs till korrekt mottagare/konto	Vid månadsavstämning samt delårs- och årsbokslut	Stickprov av utbetalning	Controller

8 Personaluppföljning

8.1 HR

8.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall helår 2023	Utfall helår 2024	Utfall helår 2025
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	908	905	912
varav förskola egen regi	276	272	262
varav grundskola egen regi	481	474	492
varav gymnasium egen regi	52	53	48
varav måltid egen regi	40	44	46
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning 31 dec respektive 31 aug	164	127	100
varav förskola egen regi	21	21	22
varav grundskola egen regi	125	98	71
varav gymnasium egen regi	5	3	3
varav måltid egen regi	5	2	0
Totalt antal årsarbetare, 31 dec respektive 31 aug	1071	1032	1012
varav förskola egen regi	297	294	284
varav grundskola egen regi	605	571	563
varav gymnasium egen regi	57	56	51
varav måltid egen regi	45	46	46
Antal anställda med månadslön 31 dec respektive 31 aug	1138	1103	1078
varav förskola egen regi	304	302	293
varav grundskola egen regi	647	617	604
varav gymnasium egen regi	60	61	56
varav måltid egen regi	54	55	55

8.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Helår 2023	Utfall Helår 2024	Utfall Helår 2025
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår, %	7,2	7,6	7
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer), %	37	46	45
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro, %	63	54	55

Sjukfrånvaron för 2025 är lägre än förgående år. Vid närmre beräkning av korttids- respektive långtidssjukfrånvaro så går det att notera att båda har minskat jämfört med förgående år.

Sjukfrånvaro	2023	2024	2025
Långtidssjukfrånvaro	2,7%	3,5%	3,2%
Korttidssjukfrånvaro	4,5%	4,1%	3,8%

9 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Målnivå 2025
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet 	Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor 	Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, lägeskommun, andel (%) 	32 %	31 %		36 %	36 %
	Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent. 	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%) 	83 %	78 %	71 %		85 %
		Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%) 	69 %	73 %		80 %	80 %
	Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens gymnasieskolor. Strävan mot	Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%) 	68 %	66 %	71 %		82 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Målnivå 2025
	målet 100 procent. 	Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%) 	88 %	90 %		90 %	90 %
Österåker har en robust och effektiv ekonomi 	Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans 	Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut →	-0,2 %	-0,5 %	-0,5 %	-0,7 %	0 %
		Prognossäkerhet per juni – jämfört med utfall helår ↘	0 %	0 %	0,2 %	0 %	0 %
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här 	Förskolorna i kommunen har en trygg miljö 	Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun →	97 %	98 %	98 %		100 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Målnivå 2025
		Andel barn 3-5 som uppger att de är trygga i sin förskola, egen regi 	97 %	98 %	97 %		100 %
	Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö 	Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun 	91 %	91 %	92 %		100 %
		Andel elever i åk F-9 som uppger att de är trygga i sin skola, egen regi 	91 %	91 %	92 %		100 %
	Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö 	Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun 	89 %		93 %		100 %
		Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, egen regi 	90 %		93 %		100 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Målnivå 2025
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid 	Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning 	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%) 	91 %	89 %	87 %		92 %
	Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid 	Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun 	91 %	90 %	90 %		95 %
		Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, egen regi 	94 %	89 %	90 %		95 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Målnivå 2025
		Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, lägeskommun 	77 %	87 %	88 %		90 %
		Andel elever i årskurs F-9 som uppger att de tar ansvar och har inflytande över sin utbildning, egen regi 		87 %	88 %		90 %

10 Bilaga över strategiska nyckeltal

10.1 Nyckeltal- år

10.1.1 Pedagogisk omsorg

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Befolkningsprognos, 1-5 år	3 066	3 111	3 048	3 000	2 904	2 961	2 996
Antal barn inom pedagogisk omsorg, genomsnitt över året	135	140	141	132	117	118	129
Nyttjandegrad, andel (%), pedagogisk omsorg 1-5 år	4,5 %	4,5 %	4,6 %	4,4 %	4 %	3,9 %	4,3 %

10.1.2 Förskola

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Befolkningsprognos, 1-5 år	3 066	3 111	3 048	3 000	2 904	2 961	2 996
Antal barn förskola, genomsnitt över året (hemkommun)	2 565	2 723	2 756	2 762	2 697	2 698	2 714
Antal barn i förskola och pedagogisk omsorg, genomsnitt över året (hemkommun)	2 700	2 863	2 897	2 894	2 813	2 816	2 843

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Nyttjandegrad andel (%), barn i förskola 1-5 år	84,1 %	87,5 %	90,4 %	92,1 %	92,9 %	91,1 %	90,6 %

10.1.3 Grundskola

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Befolkningsprognos 6 år (åk F)	651	669	641	660	636	644	651
Befolkningsprognos, 7-15 år (åk 1-9)	5 853	5 914	5 904	5 933	5 975	6 017	6 001
Antal elever i förskoleklass, genomsnitt över året (hemkommun)	637	647	650	641	629	629	646
Antal elever grundskola åk 1-3, genomsnitt över året (hemkommun)	1 844	1 885	1 951	1 981	1 972	1 971	1 976
Antal elever grundskola åk 4-5, genomsnitt över året (hemkommun)	1 289	1 303	1 263	1 252	1 299	1 298	1 307
Antal elever grundskola åk 6-9, genomsnitt över året (hemkommun)	2 618	2 633	2 641	2 614	2 583	2 585	2 598
Antal elever grundskola åk 1-9, genomsnitt över året (hemkommun)	5 750	5 820	5 850	5 847	5 853	5 854	5 881

10.1.4 Anpassad grundskola

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Antal elever anpassad grundskola, genomsnitt över året (hemkommun)	47	54	62	70	73	74	77

10.1.5 Fritidshem

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Antal elever fritidshem (åk F-6), genomsnitt över året (hemkommun)	2 960	3 089	3 120	3 210	3 340	3 346	3 223
Antal elever fritidshem inom anpassad grundskola, genomsnitt över året (hemkommun)	30	31	38	42	39	41	41

10.1.6 Anpassad Gymnasieskola

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Antal elever anpassad gymnasieskola, genomsnitt över året (hemkommun)	22	20	18	17	19	19	21

10.1.7 Gymnasieskola

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Antal invånare i åldern 16-19 år	2 685	2 741	2 732	2 709	2 662	2 652	2 631
Antal elever gymnasium, genomsnitt över året (hemkommun)	2 036	2 061	2 050	2 029	1 995	1 995	2 008
Nyttjandegrad gymnasieskola, andel folkbokförda i ålder 16-19 år inskrivna i gymnasieskola (%)	76 %	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %	76 %

10.1.8 Egen regi

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2025	Budget 2025
Antal barn inom pedagogisk omsorg, egen regi, genomsnitt över året	12	12	10	5	5	5	5
Antal barn i förskola, egen regi, genomsnitt över året	1 477	1 508	1 507	1 462	1 481	1 450	1 515
Antal elever förskoleklass, egen regi, genomsnitt över året	493	498	497	464	416	410	425
Antal elever grundskola åk 1-3, egen regi, genomsnitt över året	1 394	1 445	1 502	1 463	1 336	1 325	1 366
Antal elever grundskola åk 4-5, egen regi, genomsnitt över året	892	912	884	844	822	845	861
Antal elever grundskola åk 6-9, egen regi, genomsnitt över året	1 405	1 451	1 463	1 455	1 389	1 380	1 429
Antal elever grundskola åk 1-9, egen regi, genomsnitt över året	3 691	3 808	3 848	3 762	3 547	3 550	3 656
Antal elever fritidshem (åk F-6), egen regi, genomsnitt över året	2 239	2 353	2 421	2 348	2 238	2 250	2 368
Antal elever gymnasium, egen regi, genomsnitt över året	641	625	609	593	592	595	600

II Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1: Kommunens inköpsrutiner efterföljs	Löpande	Avtalsuppföljning	Budgetansvariga	• Ja	• Nej	
Central 2: Det sker regelbunden uppföljning av upphandlade leverantörer gällande avtalsefterlevnad	Löpande	Avtalsuppföljning	Kategoriansvariga	• Ja	• Nej	
Central 3: Det finns rutiner för att säkerställa att personalen har genomgått obligatoriska utbildningar	Årligen	Rapporter till ledningsgrupp enligt årshjul	Verksamhetschef	• Ja	• Nej	
Utbetalning av resurs till korrekt mottagare/konto	Vid månadsavstämning samt delår-och årsbokslut	Stickprov av utbetalning	Controller	• Ja	• Nej	
Kontroll av semesterlöneskuld	Löpande under året	Månatlig uppföljning/stickprov	Controller	• Ja	• Nej	

12 Ekonomiska bilagor - egen regi, per verksamhetsområde

Stab - egen regi, inklusive Rosens verksamhet och elevhälsa

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	0	0	0	0
Övriga intäkter	64 573	64 485	88	72 100
Summa intäkter	64 573	64 485	88	72 100
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-33 744	-33 931	187	-33 653
Lokalkostnader	-216	-672	456	-1 526
Kapitalkostnader	-18	-18	0	-132
Köp av verksamhet	0	0	0	0
Övriga kostnader	-30 977	-29 864	-1 113	-37 360
Summa kostnader	-64 956	-64 485	-471	-72 671
Nämndens nettokostnad	-383	0	-383	-570

Förskola - egen regi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	0	0	0	0
Övriga intäkter	212 876	218 277	-5 401	208 896
Summa intäkter	212 876	218 277	-5 401	208 896
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-162 887	-170 424	7 537	-163 283
Lokalkostnader	-22 412	-22 650	238	-22 408
Kapitalkostnader	-293	-174	-119	-211
Köp av verksamhet	0	0	0	0
Övriga kostnader	-27 081	-25 028	-2 053	-26 285
Summa kostnader	-212 673	-218 277	5 604	-212 188
Nämndens nettokostnad	203	0	203	-3 291

Grundskola - egen regi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	0	0	0	0
Övriga intäkter	557 779	551 415	6 364	558 703
Summa intäkter	557 779	551 415	6 364	558 703
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-377 252	-358 942	-18 310	-369 854
Lokalkostnader	-87 112	-87 565	453	-85 698
Kapitalkostnader	-1 243	-1 223	-21	-1 320
Köp av verksamhet	-30	0	-30	0
Övriga kostnader	-112 110	-103 686	-8 425	-108 945
Summa kostnader	-577 747	-551 415	-26 332	-565 818
Nämndens nettokostnad	-19 968	0	-19 968	-7 115

Gymnasiet - egen regi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	71	0	71	0
Övriga intäkter	63 057	62 323	735	60 658
Summa intäkter	63 057	62 323	735	60 658
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-40 414	-40 156	-258	-38 316
Lokalkostnader	-9 466	-9 084	-382	-8 763
Kapitalkostnader	-1 327	-1 315	-13	-933
Köp av verksamhet	-598	-600	2	-636
Övriga kostnader	-12 051	-11 168	-883	-12 174
Summa kostnader	-63 856	-62 323	-1 533	-60 822
Nämndens nettokostnad	-798	0	-798	-164

Modersmål - egen regi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	0	0	0	0
Övriga intäkter	12 059	13 104	-1 045	11 544
Summa intäkter	12 059	13 104	-1 045	11 544
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-13 827	-12 926	-902	-15 988
Lokalkostnader	-82	-50	-32	-59
Kapitalkostnader	0	0	0	-1
Köp av verksamhet	-108	-129	20	-99
Övriga kostnader	0	0	0	-1
Summa kostnader	-14 018	-13 104	-914	-16 146
Nämndens nettokostnad	-1 958	0	-1 958	-4 602

Måltid- egen regi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Budgetavvikelse	Utfall 2024
Nämndens intäkter				
Avgifter	0	0	0	0
Övriga intäkter	50 466	51 845	-1 379	49 412
Summa intäkter	50 466	51 845	-1 379	49 412
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-26 497	-26 948	450	-25 249
Lokalkostnader	-39	-85	46	-34
Kapitalkostnader	-201	-192	-10	-127
Köp av verksamhet	0	0	0	0
Övriga kostnader	-23 783	-24 621	838	-24 041
Summa kostnader	-50 521	-51 845	1 324	-49 451
Nämndens nettokostnad	-55	0	-55	-39